

nogenlunde grundig drøftede inden Afstemningen. Der er adskillige Punkter, jeg for mit Vedkommende kunde føle stærk Trang til at bringe frem; men jeg anser det for fuldstændig forgæves at forsøge derpaa og maa derfor afvente, om det skulde være muligt ved 2den Behandling. Foreløbig skal jeg indskrænke mig hertil.

Berg: Inden jeg henvender nogle Ord til den høitærede Conseilspræsident angaaende hans Svar paa det Foredrag, jeg holdt i et foregaaende Møde, vilde jeg gjerne med et Par Bemærkninger omtale nogle Yttringer af andre ærede Medlemmer. Jeg sagde ikke, at Alle i denne Sal trykkede sig ved at forsøge paa et Forsvar for Ministeriet. Jeg sagde derimod, at der muligvis var Enkelte, som vilde prøve derpaa, og idet jeg sagde dette, tænkte jeg paa det ærede Medlem fra Storeheddinge (Scavenius); han har altsaa ikke Ret til at give mine Ord i denne Henseende en anden Udtydning end den, jeg her har nævnt. Særligt skal jeg ikke komme nærmere ind paa det ærede Medlems Tale. Jeg forstaaer særdeles godt, at baade Ministeriets Stilling og den Stilling, som det ærede Medlem og hans nærmeste Venner have indtaget, navnlig til Forsvarsagen, kan trænge til alt det Forsvar, som den kan faae. Jeg glædede mig meget ved at se det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) reise sig. Da det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Koch) i det første Møde begyndte med at udtale sig paa egne og Venners Vegne, tænkte jeg: Hvad, er Odense nu ogsaa i den Henseende bleven — som man siger i daglig Tale — første Sprøite, og har det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds nedlagt sit Hverv til Fordel for Repræsentanten for Odense? Jeg blev dog noget i Tvivl, da det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds i det andet Møde endte med at erklære, at han udtalte sig paa sine egne Vegne, og vi fik da saaledes ogsaa vor gamle ærede Modstander, som man jo nødig vil savne, naar Noget skal forhandles, at se. Det ærede Medlem helligede mine Udtalelser sin venlige Opmærksomhed, og det maa jeg meget paa-skjønne. Han fandt min Tale morsom. Jeg skal henstille, hvorvidt hans pleier at være det; derom skal jeg ikke have nogen Mening, men jeg skal sige det ærede Medlem, at, naar han syntes at lade forstaa, at jeg for Oppositionens egen Skyld havde gjort en Henstilling til en vis Del af vore Modstandere om at stille sig paa en efter min Opfattelse lidt mere politisk rigtig Maade, saa tog han fuldstændig feil. Vi behøve ikke nogen Bisstand for at naae igennem med vor Sag. Den gør saa godt, at den nok skal naae igennem uden deres Hjælp. Det kunde derfor aldrig falde mig ind at gjøre en Henstilling af denne Grund, men Grunden, hvorfor jeg gjorde denne Bending, var en vis ventlig Følelse for

en vis Del af vore ærede Modstandere. Jeg skal sige det ærede Medlem, at jeg i Denne Sommer har benyttet noget af min Tid til at studere en Del af vor nyere politiske Historie, hvor navnlig nogle af vore nuværende Modstandere have ført en ganske anden Tale om den almindelige Valgret og om Folkethinget som en fylldig Repræsentation for alle Samfundsinteresser og alle Samfundsklasser, end den Tale, som man nu hører, og disse Udtalelser, som vare velgjørende til sin Tid, bragte mig til at tænke paa, om der dog ikke endnu var Redning for nogle af disse Sjæle, saa at de kunde komme til at gjøre Gavn igjen, og, om ikke ganske, saa dog tildels vindes tilbage under deres gamle Fane, hvor de kunde anerkjende deres gamle Grundsætninger, og saaledes muligen endnu paa deres gamle Dage komme til at gjøre Nytte i det politiske Liv. Det var denne Kantegang, der ledede mig til denne Udtalelse. Det ærede Medlem har altsaa taget feil i den Henseende, og forsvigt behøvede han efter min Opfattelse ikke at have holdt et saa langt Foredrag for at vise os, at jeg tog feil i min Forventning, og at der ikke var nogen af den efter min Opfattelse bedre Del af vore Modstandere — det vil sige dem, som vare tilbøjelige til at tage deres gamle Grundsætninger op igjen —, hvorfor det fra min Side var overflødig at henvende sig til dem. Det ærede Medlem behøvede som sagt ikke et saa langt Foredrag for at bevise dette, thi, naar han siger, at han ikke hører til dem, og at han er kommen vidt nok i den anden Retning, saa vil jeg tro ham, og siger han det paa sine Venners Vegne, saa vil jeg ogsaa tro ham. Smidlertid maa det ærede Medlem tillade mig at sige, at selv om der er en vis Kreds, om hvilken han kan udtale sig saaledes, saa er det dog ikke Tilfældet i Almindelighed, thi der er Mange, som tidligere have hyllet den Anskuelse, vi hørte fra det ærede Medlem, men som nu have den Anskuelse, at det nu er paa Tiden at give Oppositionen Ret i dens Hovedfordring, nemlig, at Regjeringen skal regjere med og ikke imod Folket. Jeg kan gjerne i Forbindelse hermed nævne en enkelt Del af Pressen — ikke den Del af det ærede Medlems Presse, som han forleden kom for Skade at kalde obskur —, som har fremsat den Betragtning, at vor politiske Stilling er naaet dertil, at der kun kan anvendes to Udveie, nemlig enten Revolution fra Oden eller Folkets Ret til en Regjering, der gaar med det, og at den første Udvei er umulig, saa at der altsaa kun er een Udvei tilbage. Saaledes tale Mænd, der tidligere have staaet som det ærede Medlems Meningsfæller, saa at det er ganske vist, at det dæmmer. Oppositionen støttes i sine Krav paa en anden politisk Situation ikke blot af et stedse større og større Antal Mænd af alle Samfundsklasser langt ud over den hidtilværende oppositionelle Kreds, ja maaffte endog saa i Nærheden af den Kreds, hvor det ærede Medlem bevæger sig, men